

የማኒቶባ ሰራተኞች የሥራ ቦታ ጤናና ደህንነት መብት

የጤናና ደህንነት ሕግ

በካናዳ የሰራተኛ ማህበራት ድንጋጌና የማኒቶባ የሰራተኞች ጤንነትና ደህንነት ደንብ መሰረት ተቀጣሪዎች በሥራ ቦታ ዙሪያ ያላቸው ደህንነትና ጤንነት መብት የተረጋገጠ ነው። ይህ በራሪ ወረቀት በማኒቶባ የሰራተኞች ጤንነትና ደህንነት ደንብ ላይ የሰፈሩ የተቀጣሪ መብቶችን በዝርዝር ያስቀምጣል ።

አብዛኛዎቹ ተቀጣሪዎች በማኒቶባ የሥራ ቦታ ደህንነትና ጤንነት ደንብ መብቶቻቸው ይጠበቃል። በፌዴራል መንግስት ስር በአገልግሎት ሰጪ መንግስት ኮርፖሬሽኖች በባንኮች በመጓጓዣ ድርጅቶችና በህዝብ ግንኙነት ተቋማት ተቀጣሪዎች፣ እንዲሁም የአህልና ጥራጥሬ ኢንዱስትሪ ተቀጣሪዎች መብት በካናዳ የሥራተኞች ማህበር ህግ መሰረት የተጠበቀ ይሆናል።

የካናዳ የሰራተኞች ማህበራት ድንጋጌና የማኒቶባ የሰራተኞች ጤንነትና ደህንነት ደንብ በሰራተኞች ጤንነትና ደህንነት ዙሪያ ያላቸው ሕግ ተመሳሳይ ነው ። በካናዳ የሰራተኛ ማህበር አዋጅ ጥላ ስር የሚተዳደሩ ሰራተኞች ግን በሥራ ቦታ ዙሪያ ያላቸውን ደህንነት መብት አስመልክቶ የሰራተኛ ማህበራቸውን ወይም የካናዳ ሂውማን ሪሶርስ ዴቪሎፕመንትን ማነጋገር ይችላሉ ።

የሰራተኞች የጤንነትና የደህንነት መብቶች

የማወቅ መብት

ሰራተኞች በሥራ ቦታቸው ላይ ስላሉ ጎጂ ነገሮች የማወቅ መብት አላቸው። ሰራተኞች በሥራ ገበታቸው ዙሪያ ሊደርስባቸው ስለሚችሉው ጉዳት ማሳወቅና ራሳቸውን ካደጋ ጠብቀው መስራት የሚያስችለውን ስልጠና ተቀጣሪዎች እንዲሰጡ ሕግ ያስገድዳቸዋል።

በተጨማሪም የጎጂ መገልገያዎች መረጃ ልውውጥ (WHMIS) ተብሎ የሚጠራው የጤናና ደህንነት ጥበቃ ዘዴ የሰራተኞችን ደህንነት ይጠብቃል ። በዚህ ዘዴ መሰረትም ቀጣሪዎች የሚከተሉትን ጥንቃቄዎች እንዲያሟሉ ይጠይቃል ፡-

- ጎጂነት ያላቸው ነገሮች መያዣ (ማስቀመጫ) አቃዎች የጽሑፍ ምልክት እንዲደረግባቸው።
- የመገልገያ መሳሪያዎች ፅሁፋዊ መረጃ (MSDS) ተዘጋጅቶ እንዲቀርብ
- ስለጎጂ መገልገያዎች ስለ አጠቃቀማቸውና ሰራተኞች እንዴት አራሳቸውን መጠበቅ እንደሚችሉ የሚያስረዳው የስልጠናና አጠቃቀም ዘዴ እንዲያቀርብ ይጠበቃል ።

የመገልገያ መሳሪያው ደህንነት ፅሁፋዊ መረጃ ተዘጋጅቶ መቅረብ ያለበት በአምራቹ ኩባንያና በአካፋፋዩ ሲሆን መሳሪያው ከምን እንደተሰራ ንጥረ ነገሩ የተዘጋጀበትን ጥሬ አቃና የጤና ጠንቆቹ ምን እንደሆኑ እንዲሁም መወሰድ ያለባቸውን ጥንቃቄዎች ዝርዝር የያዘ ነው። ይህ ፅሁፋዊ መረጃ በሥራ ቦታ ተቀምጦ ሰራተኞች እንዲጠቀሙበት ይደረጋል ።

የተሳትፎ መብት

በሥራ ቦታ ጤንነትና ደህንነትን በሚመለከት ጉዳይ ላይ ሰራተኞች የመሳተፍ መብት አላቸው። ሰራተኞች የሥራ ቦታ ጤንነትና ደህንነትን አስመልክቶ የተሰማቸውን ቅሬታ በድርጅቶቻቸው ለሚገኙ የሥራ ቦታ ጤንነትና ደህንነት ኮሚቴዎች ወይም ለሥራ ቦታ ጤንነትና ደህንነት ተወካዮች ማቅረብ ይችላሉ።

የጤናና ደህንነት ኮሚቴዎች

ሃያና ከዚያ በላይ ሰራተኞች ያሉበት ማንኛውም ቀጣሪ ድርጅት ቀጣሪ ና ተቀጣሪን አጠቃሎ ያቀፈ የሥራ ቦታ ጤንነትና ደህንነት ኮሚቴ መመስረት አለበት። በዚህ ኮሚቴ ውስጥ ያሉት አባላት ቢያንስ ቢያንስ ግማሽ የሚሆኑት ከሰራተኛው ወገን የተውጣጡ መሆን አለባቸው።

የኮሚቴው ተሳትፎ

ሰራተኞች ወኪሎቻቸውን የመወሰን መብት አላቸው። የሰራተኛ ተወካዮች የሚመረጡት በሁለት መንገድ ሲሆን ይህም በባልደረቦቻቸው ወይም ደግሞ በሰራተኞች ማህበር አማካኝነት ነው። የኮሚቴው አባላት ስም ዝርዝር በመስሪያ ቤቱ ግልፅና በሚታይ ቦታ ላይ በቁምሚነት መለጠፍ አለበት ።

የኮሚቴው የሥራ ድርጅቶች

ከአሰሪና ሰራተኛ የተውጣጡ ጥምር የሥራ ቦታ ጤና ደህንነት ኮሚቴ አባላት ቢያንስ በሶስት ወር ውስጥ አንዴ መሰብሰብ አለባቸው ። ኮሚቴው የሥራ ቦታ ደህንነትና ጤናን ሁኔታ ይገመግማል አደጋዎችን ይመረምራል አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ ግምገማ ያለማካሄድ መብትን ያስከብራል አሳሳቢ የጤናና ደህንነት ጉዳዮችን ከተለያዩ የሥራ ክፍል ባልደረቦች ጋር ይመክራል።

የሥራ ቦታ ጤንነትና ደህንነት ኮሚቴ የተሰጣቸውን ስራዎች በአግባቡ እንዲወጡ ከመደበኛ ስራ ግዜአቸው ፍቃድ ይሰጣቸዋል በዚህም ወቅት የመደበኛ ደሞዳቸው ከፍተኛ ሳያቅደርጥ ይቀጥላል

ሰራተኞች በጤናና ደህንነት ዙሪያ ተያይዞ ሊነሳ ስለሚችሉው አሳሳቢ ሁኔታ ለተወካዮቻቸው ማሳወቁ ጠቃሚ ነው ።

የኮሚቴው ስልጠና

የሰራተኞች ተወካዮች ከፍተኛው ሳይገባዎት በዓመት ለ አስራስድስት ሰዓታት ለሥራ ቦታ ጤናና ደህንነት ሥልጠና ተግባር እንዲሄዱ ቀጣሪዎች የመፍቀድ ግዴታ አለባቸው። ከአምስት ሰከ አስራዘጠኝ ሰራተኞች የሚገኙበት ቀጣሪ ድርጅት፣ የሥራ ቦታ ጤናና ደህንነት ተወካዮች ሊኖሩት ግዴታ ነው ። ተወካዮቹም በሥራ ባልደረቦቻቸው ወይም በሰራተኛ ማህበሩ ሊሰየሙ ይችላሉ። ተመራጮቹም ባስተዳደራዊ ሥራ ላይ ያልተሰማሩ መሆን አለባቸው።

የኮሚቴው አባላት ስም ዝርዝር በመስሪያ ቤቱ ግልፅና በሚታይ ቦታ ላይ በቁምሚነት መለጠፍ አለበት ።

የሥራ ቦታ ጤንነትና ደህንነት ተወካይ የሥራ ድርሻ ከጤናና ደህንነት ኮሚቴ ሥራ ድርሻ ጋር ይመሳሰላል ።

የተቃውሞ መብት

ሰራተኞች አንድ ሥራ በራሳቸው በሥራ ባልደረባቸው ወይም በሌሎች ላይ ጉዳት ሊያደርስ አንደሚችል ከተገነዘቡ ሥራውን የመቃወም መብት አላቸው ።

ይህንን ተቃውሞ ለማቅረብ ሰራተኞቹ መከተል ያለባቸው አራት ደረጃዎች አሉ ፤ እነዚህን አራት ደረጃዎች ከተከተሉ ሰራተኞች ሥራውን በመቃወማቸው ወይም ባለመስራታቸው ከሰራ አይታገዱም ፤ አይባረሩም ወይም ሌላ ቅጣት አይደርስባቸውም። ደረጃዎቹም አንደሚከተሉት ይሆናሉ ፡-

ደረጃ 1 ሰራተኛው ስራውን ለመስራት ያልፈለገበትንና ስጋቱን ለቅርብ አለቃው (Supervisor) ማሳወቅ

ደረጃ 2 ቀጣሪው ባስቸከዋደ አርማት ማድረግ ካልቻለ አሰሪው የኮሚቴው ም/ሊቀመንበር አና ተቃውሞውን ያቀረበው ሠራተኛ አንድ ላይ ሆነው ጉዳዩን ባንድ ላይ መመርመር አለባቸው። በዚህ ወቅት ቀጣሪው ሰራተኛውን በሌላ ሥራ ላይ አንዴመደብ የመጠየቅ መብት አለው ።

አሰሪው ችግሩን ባይፈታም ወይም ሥራው ጉዳት የለበትም ብሎ ቢወስን አንክዋን ሰራተኛው ተቃውሞውን የመቀጠል መብት አለው።

ቀጣሪው በአንድ ተቀጣሪ ለጤንነትና ደህንነት አስጊ ለመሆኑ ተቃውሞ በቀረበበት የሥራ ቦታ ላይ ሌላውን ተቀጣሪ እንዲሰራ መጠየቅ የሚችለው ለግለሰቡ የተቃውሞውን መንስዔ፣ የተቃውሞ መብቱንና የሥራ ቦታው ለጤንነትና ደህንነት የማይሰጋ መሆኑን በመግለፅ በፅሁፍ ሲያቀርብ ብቻ ይሆናል።

ደረጃ 3 ስለሰራው በቂ ግምገማ ከተደረገ በህዋላ ችግሩ አሁንም ካልተፈታ ሰራተኛው ቀጣሪው ወይም የኮሚቴው ምክትል ሊ/መንበር የማይቀርብ የሥራ ቦታ ጤናና ደህንነትን ቅርንጫፍ መ/ቤት በመጥራት ስለተቃውሞና ስለምክንያቱ ማስረዳት አለባቸው።

ደረጃ 4 የሥራ ቦታ ጤናና ደህንነት ተወካይ ከሰራተኛው ከቀጣሪው ወይም የኮሚቴው ም/ሊቀመንበር በተገኙበት ጉዳዩን አጣርቶ ይመረምራል ፤ ስራው አደገኛ መሆኑን ካመነበት ቀጣሪው እንዲያስተካክለው የሚያዝ ሪፖርት ይፅፋል የሥራውን አደገኛነት ካላመነበት ግን ሰራተኛው ወደ ሥራው እንዲመለስ ያዛል (ይወስናል)።

ደህንነትን የመጠበቅ መብት

ተቀጣሪዎች በተመደቡባቸው የሥራ መስኮች ላይ ጤንነትና ደህንነታቸውን ለመጠበቅ የተለያዩ እርምጃዎች የመውሰድ መብታቸው የተጠበቀ ነው። እነዚህም መብቶች ለማስጠበቅ በሚወስዷቸው እርምጃዎች ምክንያት ምንም ዓይነት ቅጣት ሊደርስባቸው አይችልም። ለዚህም ጤንነትና ደህንነታቸውን አደጋ ላይ የሚጥል ስራን አልሰራም ማለት፣ ስጋታቸውንም ሆነ ቅሪታቸውን ለሚመለከተው ክፍል የማቅረብና የመደበኛ ክፍያቸው

ሳይቅረጥ በሥራ ቦታ ጤንነትና ደህንነት ኮሚቴዎች ውስጥ የሚሳተፉበት ፈቃድ የማግኘት መብቶቻቸው የተጠበቁ ይሆናሉ።

ነገር ግን ተቀጣሪዎች ያለአግባብ ቅጣት እንደደረሰባቸው ካሙ፣ ቅሪታቸውን ለሥራ ቦታ ጤንነትና ደህንነት ቅርንጫፍ መስሪያ ቤት ማቅረብ ይችላሉ። የቅርንጫፍ መስሪያ ቤቱ ተወካይም ቅሪታውን ተቀብሎ ጉዳዩን ያጣራል። ጉዳዩ ተጣርቶ ተፈፀመ የተባለው በደል ከተረጋገጠ፣ የቅርንጫፍ ተወካዩ በቀጣሪው ላይ የሚከተሉትን ውሳኔዎች ሊያስተላልፍ ይችላል። እነዚህም፡ ቀጣሪው

- የመድልዎ ድርጊቱን በአስቸኳይ እንዲያቆም
- ለተቀጣሪው ያላግባብ ያጣውን ደሞዝና የተለያዩ ጥቅማ ጥቅሞች እንዲከፍል
- በተቀጣሪው ላይ የተጣሉ ዕገዳዎችንም ሆኑ ቅጣቶችን እንዲሰርዝ
- ለተቀጣሪው ከ ፩ ሺህ እስከ ፫ ሺህ የሚደርስ መቀጮ እንዲከፍል ሊያደርግ ይችላል።

ይግባኝ

ቀጣሪው ወይም ተቀጣሪው በተላለፈው ውሳኔ ላይ ቅር ከተሰኙ፣ ደህንነቱ ተቋሚቸውን ውሳኔው በተላለፈ አሰሪ ዓራት ቀናት ውስጥ ለቅርንጫፍ መስሪያ ቤቱ ማቅረብ ይችላሉ።

ለተጨማሪ መረጃ

የሥራ ቦታ ደህንነትና ጤንነት ቅርንጫፍ መስሪያ ቤት ስልክ ቁጥር 204-957-SAFE (7233) ወይም 1-855-957-SAFE.

ቅርንጫፍ ጽህፈት ቤቶች

Regional Offices

Winnipeg
200-401 York Ave
Winnipeg, MB
R3C 0P8

Brandon
340 9th St.
Brandon, MB
R7A 6C2

Flin Flon
202-143 Main Street
Flin Flon, MB
R8A 1K2

Thompson
59 Elizabeth Drive
Thompson, MB
R8N 1X4

Human Resources Development Canada Labour Program
2nd Floor, 391 York Avenue
Winnipeg, Manitoba R3C 0P8
Ph: 204-983-6375

Revised April 2017
Amharic - Workers Rights